

Datastrategie Noord-Hollands Archief

Het Noord-Hollands Archief hanteert 14 uitgangspunten als kern van zijn datastrategie:

- Het NHA ziet al zijn archieven en collecties als collectiedata, ongeacht de achtergrond en verschijningsvorm.**

We zien onze collectiedata als erfgoedinformatie, zoals bedoeld in de [Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur](#) (DERA). Het betreft zowel analoge als digitale informatie, en omvat archief-, audio-, (bewegend) beeld-, bibliotheek- en andere soorten informatieobjecten. We streven ernaar om onze gehele collectie op een zo eenduidig mogelijke wijze op te slaan en digitaal toegankelijk te maken.
- Het NHA waarborgt continuïteit in het beheer en de raadpleging van erfgoedinformatie.**

We zien archieven en collecties niet als een geïsoleerd geheel, maar als onderdeel van een netwerk met verschillende contexten in verleden, heden en toekomst. Wij geven hieraan invulling door erfgoedinformatie te verrijken en verbinden met andere erfgoedinformatie, activiteiten, actoren en concepten.
- Het NHA streeft naar optimale digitale toegankelijkheid van zijn erfgoedinformatie.**

Archieven en collecties hebben een verschillend niveau van digitale toegankelijkheid. Om de kwaliteit van de digitale toegankelijkheid te verbeteren, digitaliseren en verrijken we onze archieven en collecties met data. Om meer inzicht te verkrijgen, brengen we de verschillende niveaus van digitale toegankelijkheid in kaart. Hiermee maken we digitale toegankelijkheid meetbaar en kunnen we optimalisaties beter toepassen.
- Het NHA maakt de expliciete keuze om gebruik te maken van Linked Data.**

Dit betekent dat er naar erfgoedinformatie die in ons beheer is kan worden verwezen en dat wij verwijzen naar en verbinding maken met externe databronnen. We gebruiken data van anderen om onze eigen data te verbeteren en doeltreffender aan te bieden, en wij zijn een dataleverancier voor derden.
- Het NHA maakt zoveel mogelijk gebruik van gestandaardiseerde terminologiebronnen.**

De voornaamste dataknooppunten worden gevormd rond entiteiten als locaties, personen, organisaties, tijdsaanduidingen, onderwerpen, gebeurtenissen en ander soort elementen met unieke kenmerken. De dataknooppunten in onze erfgoedinformatie koppelen we zoveel mogelijk met extern beschikbare terminologiebronnen. Waar we eigen terminologiebronnen creëren en gebruiken, stellen we deze ter beschikking aan derden.
- Het NHA stelt data zoveel mogelijk open beschikbaar.**

Omdat we een zo groot en breed mogelijk gebruik van erfgoedinformatie nastreven, kan de gebruiker zowel onze metadata (beschrijvingen, indexen, transcripties) als data (bestanden, scans) zoveel mogelijk open gebruiken. We maken dit zo gemakkelijk mogelijk en stimuleren het gebruik. Bij hergebruik van onze erfgoedinformatie is het duidelijk welke gebruiksrechten daarbij behoren. Onze erfgoedinformatie is minimaal beschikbaar voor *harvesting* door derden en idealiter ook bevroegbaar via een *API* en *SPARQL-endpoint*.

7. **Het NHA brengt zijn collectiedata in kaart in een integraal datamodel.**
Door gebruikte ontologieën en standaarden vast te leggen in een eigen informatiemodel voor collectiedata verhogen we de bruikbaarheid en datakwaliteit. Het gehanteerde informatiemodel is publiek beschikbaar.
8. **Het NHA zorgt voor integere, betrouwbare, authentieke en bruikbare erfgoed informatie.**
Alle soorten erfgoed informatie slaan we veilig en kwalitatief hoogstaand op. Voor de gebruiker is het altijd duidelijk dat informatie van ons afkomstig is en hoe deze tot stand is gekomen.
9. **Het NHA is transparant over het gebruik van AI en de daarmee gecreëerde metadata.**
We zien in dat AI een steeds grotere rol speelt in het doorzoekbaar maken van erfgoed informatie. De gebruiker zal onze archieven en collecties op nieuwe, voorheen ondenkbare manieren kunnen doorzoeken. We houden de supervisie en regie op door AI gecreëerde metadata door deze duidelijk te onderscheiden in het collectiebeheerssysteem en de online raadpleging.
10. **Het NHA geeft een uniek ID mee aan alle verschillende lagen van erfgoed informatie.**
We geven hieraan invulling door aan alle informatieobjecten een *persistent identifier* toe te kennen in de vorm van een *handle*.
11. **Het NHA slaat zijn digitale informatieobjecten op één plek op en maakt meervoudig gebruik mogelijk.**
Door *IIIF* toe te passen kunnen zowel digitaal geboren als gedigitaliseerde bestanden door derden worden hergebruikt zonder deze op een andere plek op te slaan. We hebben een back-up van ieder digitaal informatieobject.
12. **Het NHA werkt conform minimale digitaliseringseisen voor te digitaliseren informatieobjecten.**
We beschikken over richtlijnen voor de digitalisering van diverse collectieonderdelen.
13. **Het NHA heeft oog voor de beveiliging van gegevens en privacy.**
We beschikken over een informatiebeveiligingsplan en privacybeleid.
14. **Het NHA hanteert het principe van 'meten is weten'.**
We meten voortdurend het gebruik van onze archieven en collecties en gebouwen. Dit doen we door gegevens met betrekking tot beheer en gebruik van archieven en collecties inzichtelijk te maken met *dashboards* en te combineren met andere relevante gegevens. Hierdoor kunnen we datagedreven werken en besluiten nemen op basis van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens.

Toelichting bij Datastrategie Noord-Hollands Archief

Aanleiding

Het Noord-Hollands Archief werkt steeds meer met data en heeft ambities in publieksbereik, diensten voor overheden en nieuwe manieren van digitale ontsluiting. Het opstellen van het document *Datastrategie Noord-Hollands Archief* ondersteunt de organisatie bij het maken van keuzes en inrichtingsvraagstukken rond data.

Leeswijzer

De datastrategie van het Noord-Hollands Archief is verwoord in 14 uitgangspunten. De datastrategie bouwt voort op de volgende richtlijnen en principes: [De koers van digitaal erfgoed in Nederland](#) (Netwerk Digitaal Erfgoed, 2022), [Manifest Netwerk Digitaal Erfgoed](#) (2020), [Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur](#) (DERA), [Model Architectuur Rijks Archiefinstellingen](#) (MARA), de [Nederlandse Overheid Referentie Architectuur](#) (NORA) en de [FAIR data-principes uit de internationale wetenschap](#) (FAIR: Findable, Accessible, Interoperable, Reusable). In alle uitgangspunten staan de wensen van de eindgebruiker voorop.

De eerste regel van ieder uitgangspunt betreft de strategie, gevolgd door een nadere duiding. De uitgangspunten zijn geen stand van zaken, maar zijn ankerpunten waarop we kunnen voortbouwen.